

Gazprom našel způsob, jak donutit Evropu platit a Ukrajinu okusovat si nehty

- CZ24 News | 7. července 2021

Ruský plynový monopolista Gazprom se v poslední době podle hodnocení Západu chová nelogicky a nepředvídatelně. Společnost podle informací z odborných publikací odmítla zarezervovat přepravní kapacity ukrajinského systému přepravy plynu.

S ohledem na podmínku „stahuj nebo zaplať“ stanovenou ve dvoustranné dohodě (z prosince 2019), na kterou byl Kyjev tak pyšný (*jde o to, že Gazprom musí platit i tehdy, pokud se neuskuteční plánovaný tranzit plynu – pozn. edit.*), ruský dodavatel plně vědomě šel cestou značných ztrát. Tento krok dal ukrajinskému a všelijakému jinému nepřátelskému tisku důvod ke škodolibé radosti a spekulacím o tom, jak se Rusko znovu dostalo do pastí. Gazprom, věrný své politice, mlčel jako obvykle.

Na první pohled se mohou akce ruského plynového obra zdát podivné. Podíváte-li se však na to, co se děje, s přihlédnutím k obvyklé strategii Ruska a jeho „hlavnímu plynovodu“ a současným tržním podmínkám, vše, co se stane, přispěje k velmi zábavnému obrazu, kde bude vidět, že nejen logika a chladný výpočet, ale dokonce i do jisté míry sama prozřetelnost jsou na straně ruského „klenotu“.

Zahraniční partneři často vykreslují Gazprom jako zlověstné Putinovo beranidlo, kterým Moskva rozštěpuje jednotu západního světa vnucováním vlastního paliva bez jediné molekuly svobody. Skutečnost, že za léta práce korporace Gazprom pečlivě plnila absolutně všechny své smluvní závazky, se obvykle skrývá v EU za oponou v pozadí, ale ruský plyn opakovaně zachránil Starý svět před náhlými mrazy nebo neobvyklým vedrem. Přirozeně nemluvíme o žádném altruismu – jak se říká, nic osobního, jen byznys.

Při hodnocení jakéhokoli jednání společnosti na evropské scéně je třeba mít na paměti klíčovou skutečnost: Gazprom musí dokončit stavbu plynovodu Nord Stream 2. Linie B již byla položena a

podle opatrných předpovědí se loď Fortuna do konce srpna dostane do Greifswaldu a také k prvnímu páteřnímu plynovodu. Úkol se však neomezuje pouze na fyzické propojení mezi oblastmi, je také důležité vyrazit trumfy z rukou různých politických manipulátorů, a dokázat zásadní význam a neexistenci alternativy ke spolupráci s Ruskem. A tady se vracíme k původní zprávě.

Odmítnutí rezervace ukrajinských přepravních kapacit znamená, že dodávky ruského plynu do Evropy v červenci naráz poklesnou o dvě miliardy kubických metrů. A to navzdory skutečnosti, že v důsledku horkého léta vyčerpali evropští operátoři ze svých vlastních podzemních zásobníků plynu (UGS) přes 66 mld. kubických metrů a načerpali něco přes třináct mld. Rusko, jak si pamatujeme, zadržuje své dodávky a LNG produkovaný v Americe jako celek šel na prémiové trhy v asijsko-pacifickém regionu, kde se s plynem obchoduje za cenu dvakrát vyšší než v Evropě. Žádná politika, pouze „jednoduchá“ pravidla volného obchodu.

To vedlo k tomu, že na hlavním evropském trhu TTF Gas ceny na tisíc metrů krychlových zemního plynu minulý týden prudce stouply k rekordním hodnotám, čímž prolomily hranici 460 amerických dolarů, což je téměř dvojnásobek hodnoty pro zimní obchodní relaci. Pamatujme si, že ve finanční strategii Gazpromu pro aktuální rok je práh ziskovosti stanoven na 180 USD, to znamená, že společnost získává nejen neplánované zisky, ale také kompenzuje vzniklé ztráty, a to včetně těch na „ukrajinské frontě“.

Zde je nutné provést další odbočení a poznamenat, že pokud nikdo nemohl přesně předpovědět teplotní výkyvy, pak se přesto docela přesně očekával potenciální růst cen zemního plynu, i když ne v takovém rozsahu. Na začátku roku oznámil Gazprom všem svým zahraničním partnerům, že plánovaná preventivní údržba bude na všech hlavních plynovodech probíhat v období od května do července. V květnu, kdy se ceny plynu poprvé stabilně zvyšovaly, zahájil Blue Stream dvoutýdenní profylaxi, v červnu Turkish Stream týden nepracoval, poté Turecko prudce zvýšilo čerpání plynu a upevnilo pozitivní dynamiku cen.

Sergej Makogon, šéf ukrajinského „provozovatele GTSU“, v rozhovoru pro Financial Times v komentáři k aktuální situaci vyzval sjednocenou Evropu, *„aby nepodlehlo cenovému vydírání ze strany Moskvy, která tento problém vytvořila uměle“*.

Pro pana Makogona je snadné takové rady poskytnout, spotřeba plynu v jeho zemi neustále klesá kvůli de facto již úplné deindustrializaci, evropští kupci a spotřebitelé však mají o čem přemýšlet. Protože věčné léto je pouze na rovníku a dnes, 6. července, je podle předpisů na čtyři dny zastaven plynovod Jamal-Evropa, jehož poněkud skromné konstrukční kapacity využívá Gazprom na zbytkovém principu, jakož i ukrajinský systém přepravy plynu. Současně se již 13. července na deset dní zastaví plynovod Nord Stream 1, jehož přepravní kapacity se začátkem další z řady ukrajinských plynových krizí fungují téměř na hranici svých možností.

Nemusíte být prorokem ani geniálním analytikem, abyste očekávali, ne-li další růst, pak zavedení trvale vysokých cen ruských energetických zdrojů v Evropě, vzhledem ke kombinaci výše uvedených faktorů. Zároveň opakujeme, že získání finanční satisfakce a doplnění ruského rozpočtu je jen jedním z úkolů, kterým se Gazprom vytrvale věnuje.

Druhým – ale neméně důležitým – je navyknout naše západní partnery na očividnou myšlenku: zajištění jejich vlastní energetické bezpečnosti je možné pouze v úzkém partnerství s Ruskem. Protože americký zkapalněný plyn nepůjde na terminály zpětného zplynování Evropské unie, ale do Číny, kde dnes dávají zhruba tisíc dolarů za tisíc metrů krychlových. Půjde tam také LNG ze Středního východu. Ale plynová roura je vždy vaše a jen vaše, stačí uzavřít dohodu s ruským „Gazpromem“ a je možné klidně spát. I během pandemie, dokonce i při nouzovém provozu klimatizací nebo kotlů v nejbližší tepelné elektrárně.

Abychom ilustrovali účinnost asymetrického politického juda, kterým je Rusko známé, a abychom ukázali další aspekt neviditelné práce stratégů Gazpromu, přidáme do obrazu další čárku.

Podle podmínek třetího energetického balíčku přijatého Evropskou komisí nemá vlastník magistrálního plynovodu právo rezervovat více než 50 procent svých vlastních přepravních kapacit. Politici tvrdili, že tímto způsobem EU bojuje s monopolem a zvyšuje svou vlastní ochranu před možným ruským tlakem. Ano toto pravidlo vypadá na papíře krásně i v těch zemích, kam loď Fortuna ještě nedorazila, ale ti, kteří budou nejen plyn spalovat, ale také obchodovat s ruským plynem, mají mírně odlišné nálady. Po přijetí „Cílového modelu trhu s plynem v EU“ a třetího energetického balíčku se Německo, Rakousko a Francie ostře postavily proti zavedeným omezením jako jednotná fronta. První dva se po spuštění Nord Stream 2 na plný výkon stanou velkými plynovými uzly, což znamená, že budou moci nejen těžit z dalšího prodeje ruského paliva, ale také jej použít jako vnitroeurovskou politickou páku. A Francie doufá v preferenční dodávky. Proto pod tlakem kancléřky Angely Merkelové a prezidenta Macrona ve třetím energetickém balíčku stanovili kriticky důležitou podmínku: omezení padesáti procent rezervace čerpání neukládá Evropská unie, ale země, do které hlavní plynovod vstupuje, ať už ruský nebo jakýkoliv jiný.

Ledasco nasvědčuje tomu, že oficiální Berlín nebude tak kategorický ve své touze omezit vlastní dodávky zemního plynu.

Jak se říká, zatímco všichni kolem triumfují a slaví další pomyslnou porážku ruského obra, chytrí lidé hledají způsoby cesty k přístupu a velmi pozorně vyhodnocují situaci. A zvláště mlčení Gazpromu.

Autor: Sergej Savčuk

Preklad: outsidermedia

Zdroj: ria.ru